

VĮ IAE branduolinės energetikos objektuose vykdoma veikla

Valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė, galutinai sustabdžius 2004 m. pirmąjį reaktorių ir 2009 m. – antrąjį, vykdo Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo darbus, apimančius IAE būtinų sistemų, užtikrinančių branduolinę, radiacinę, priešgaisrinę, fizinę saugą, eksploatavimą, panaudoto branduolinio kuro iškrovimą iš energetinių blokų ir pervežimą saugojimui į laikinąją panaudoto branduolinio kuro saugyklą, įrangos ir pastatų dezaktyvavimą ir išmontavimą, radioaktyviųjų atliekų apdorojimą ir saugojimą. Pabaigti IAE eksploatavimo nutraukimo darbus planuojama 2038 m. Atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimas – tai paskutinis elektrinės egzistavimo etapas po to, kai ji buvo suprojektuota, pastatyta, pradėta eksploatuoti ir buvo eksploatuojama. Galutinis eksploatavimo nutraukimo tikslas – pasiekti būklę, kai teritorija nebekontroliuojama valstybinių priežiūros institucijų ir gali būti panaudota kitiems tikslams. Eksploatavimo nutraukimo metu ypatingas dėmesys yra skiriamas šiuos darbus atliekančio personalo, gyventojų ir aplinkos apsaugai.

Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės sudėtyje yra **branduolinės energetikos objektai** (toliau – BEO) – branduolinė (atominė) elektrinė, branduolinės (atominės) elektrinės energijos blokas, neenergetinis branduolinis reaktorius, branduolinių medžiagų saugykla, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įrenginys (IAE atveju tai veikiantys BEO – IAE 1-asis ir 2-asis blokai, panaudoto branduolinio kuro sausojo tipo tarpinio saugojimo saugykla (PBKS-1), sucementuotų skystųjų radioaktyviųjų atliekų saugykla, trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų buferinė saugykla, laikinoji panaudoto branduolinio kuro saugykla (PBKS-2), kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo ir pradinio apdorojimo įrenginiai, kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo kompleksas. Trumpaamžių labai mažo aktyvumo radioaktyviųjų atliekų atliekyne („Landfill“) bei mažo ir vidutinio aktyvumo trumpaamžių radioaktyviųjų atliekų paviršiniame atliekyne vykdomi statybos darbai. Objektus planuojama pradėti eksploatuoti iki 2020 metų.

VĮ Ignalinos atominės elektrinės veiklos strategijoje išskiriamos 3 strateginės veiklos kryptys:

- **Saugiai ir efektyviai nutraukti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimą**

Ignalinos atominėje elektrinėje branduolinio kuro iškrovimas iš 2-ojo bloko RBMK tipo reaktoriaus vykdomas į naują panaudoto branduolinio kuro saugyklą. Branduolinio kuro iškrovimo metu būtina užtikrinti aukščiausius RBMK tipo reaktoriaus eksploatavimo saugumo reikalavimus.

RBMK tipo reaktorių ir susijusių technologinių įrenginių bei sistemų išmontavimas pasaulyje yra atliekamas pirmą kartą. Įmonė siekia užtikrinti kokybišką planavimą, saugų dezaktyvavimo ir išmontavimo procesą, maksimaliai panaudojant įmonės darbuotojų sukauptą patirtį/turimą aukštą kvalifikaciją.

IAE, siekdama saugiai, laiku ir efektyviai įgyvendinti atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo projektus, turi įdiegti efektyvias valdymo sistemas ir optimizuoti įmonės veiklą.

- **Tapti IAE radioaktyviųjų atliekų tvarkytoju**

IAE turi užtikrinti, kad radioaktyviosios atliekos būtų saugomos ir laidojamos, atsižvelgiant į branduolinę bei radiacinę saugą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, maksimaliai įvertinant prevencines radioaktyviosios taršos priemones. Todėl radioaktyviųjų atliekų saugyklų ir atliekynų statyba bei jų eksploatavimas yra strategiškai svarbi IAE veiklos kryptis.

- **Integruotis į tarptautinę branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimo rinką ir panaudoti atsilaisvinančią infrastruktūrą kitoms veikloms**

Ignalinos atominė elektrinė, įgyvendindama energijos blokų su RBMK tipo reaktoriais eksploatacijos nutraukimo projektus, kaupia unikalią patirtį, kurią gali susisteminti ir pritaikyti kituose branduolinės energetikos sektoriaus projektuose. Tai galimybė tiek įmonei, tiek aukštą kvalifikaciją turintiems specialistams pritaikyti savo patirtį ir kompetenciją, teikiant paslaugas panašaus pobūdžio projektuose/branduolinės energetikos sektoriuje.

Numatoma iki 2038 m. pasiekti „rudojo lauko“ stadiją – išsaugant naudotinus pastatus ir infrastruktūrą elektrinės aplinką sutvarkyti taip, kad jos teritoriją galima būtų rekultivuoti ir vystyti ūkinę veiklą.
